

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Auteur

[Redacted]

Datum

24 juni 2022

Kenmerk

FEZ / 22271975

nota

Proeve van begroting Klimaatfonds

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op 19 januari jl. hebben de leden Segers en Hermans een motie (*Kamerstuk II* 2021/22, 35788, nr. 137) ingediend met het verzoek de regering de Kamer bij de vormgeving van het klimaat- en transitiefonds en stikstofonds nadrukkelijk te betrekken, recht te doen aan haar budgetrecht, en vooruitlopend op de instellingswetten een proeve van beide fondsbegrotingen op Prinsjesdag 2022 aan de Kamer voor te leggen. In uitwerking van deze motie wordt er door de directie FEZ en de directie Klimaat gewerkt aan een proeve van begroting, ook wel bekend als een dummybegroting, van het Klimaatfonds. Middels deze nota wordt u op de hoogte gebracht van de stand van zaken.

Advies

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de geschetste inrichting van de proeve van begroting (hierna begroting) van het Klimaatfonds.

Kernpunten

- Het Klimaatfonds wordt als een begrotingsfonds (weergegeven met een letter) ingesteld met de instellingswet.
- Deze nota bevat een voorstel over de inrichting van de begroting.
- Uitgangspunten voor dit voorstel zijn om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het coalitieakkoord, de instellingswet van het Klimaatfonds en de Rijksbegrotingsvoorschriften én een zo transparant en navolgbaar mogelijke weergave geven van de financiële middelen.
- In plaats van een beleidsagenda, zoals opgenomen in de departementale begrotingen (weergegeven met een cijfer), zal een uitvoeringsagenda worden opgenomen.
- In totaal zullen er zes begrotingsartikelen worden ingesteld.

Ontvangen BBR

- Het Klimaatfonds wordt aan de ontvangtzijde gevoed via de EZK-begroting. Er wordt nog bezien of dit via artikel 4 gaat, of via een nieuw aan te maken artikel.
- Daarnaast wordt nog overwogen om in tegenstelling tot de departementale begroting de middelen uit het fonds meerjarig tot en met 2030 worden weergegeven.

Kenmerk
FEZ / 22271975

Toelichting

Om gehoor te geven aan de motie van de leden Segers en Hermans wordt er gewerkt aan het opstellen van de begroting van het Klimaatfonds. Deze begroting wordt op Prinsjesdag 2022 aan de Kamer voorgelegd. Hierbij wordt het tijdschema voor het opstellen van de ontwerp-begrotingen losgelaten. Dat houdt in dat de begroting voor het Klimaatfonds niet op 10 augustus 2022 ingediend moet worden (zoals de ontwerp-begroting EZK), maar pas op Prinsjesdag 2022 de aan de Kamer wordt gestuurd.

In voorbereiding hierop ontvangt u hierbij een voorstel over de inrichting van de begroting. Bij de inrichting van de begroting zijn de volgende twee uitgangspunten leidend geweest:

- De begroting sluit zoveel mogelijk aan bij het coalitieakkoord, de instellingswet en de Rijksbegrotingsvoorschriften
- De begroting geeft zo transparant en navolgbaar mogelijk weer hoe de middelen zoals bezien in het coalitieakkoord worden uitgegeven

Leeswijzer

De leeswijzer voor de begroting voor het Klimaatfonds zal net als alle begrotingen inzicht geven in de opbouw van de begroting. De leeswijzer volgt de opbouw van de memorie van toelichting van de begroting.

Uitvoeringsagenda

Normaliter bevat een begroting een beleidsagenda die aan de hand van de formatie-uitkomsten nader wordt bepaald. De beleidsagenda is een kernachtig overzicht van de hoofdlijnen van (budgettair) beleid. De dummybegroting van het Defensiemateriaalfonds heeft gekozen voor een uitvoeringsagenda in plaats van een beleidsagenda. Ten behoeve van een uniforme benadering wordt er voorgesteld om voor de begroting van het Klimaatfonds dezelfde benaming en lijn te hanteren als de dummybegroting van het Defensiematerieelfonds. Deze naam vindt de directie FEZ passender gezien het specifieke karakter van een fonds; meerjarig financiële middelen reserveren voor de financiering van een bepaald doel. Tot en met 2030 zijn in het klimaatfonds middelen voorzien met als doel bij te dragen aan de doelstellingen uit de Klimaatwet door het faciliteren van maatregelen om de mondiale stijging van temperatuur en de verandering van het klimaat te beperken. De looptijd van het Klimaatfonds omvat daarmee meerdere coalities en geeft uitvoering aan een bepaald doel en niet aan beleid dat nader wordt bepaald aan de hand van formatie-uitkomsten. In de uitvoeringsagenda wordt beschreven hoe de beperking van mondiale stijging van temperatuur en de verandering van het klimaat verloopt.

Inrichting artikelen

De *Rijksbegrotingsvoorschriften* schrijven voor dat beleidsartikelen de begrotingsartikelen zijn die zijn ingedeeld op basis van algemene doelstellingen. Hierbij bevat elk beleidsartikel één algemene doelstelling. Paragraaf 3 van de memorie van toelichting van de *instellingswet* van het Klimaatfonds bevat de verdeling van de fondsmiddelen naar bestedingsdoelen. Deze bestedingsdoelen corresponderen met de maatregelen uit het *coalitieakkoord* 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' en zijn het uitgangspunt geweest voor de artikelindeling. Voor bestedingsdoel a zullen vier begrotingsartikelen worden ingesteld, in lijn met de opsplitsing zoals weergegeven in paragraaf 3 van de memorie van toelichting. Voor zowel bestedingsdoel b als c zal ieder één separaat begrotingsartikel worden ingesteld.

Maatregel coalitieakkoord	Bedrag CA (€ mln)	Doel instellingswet	Artikel/Deelprogramma
Bouw van kerncentrales	€ 5.000	a bullet 1	01 Kernenergie
Subsidieregeling ombouwen van gascentrales	€ 1.000	a bullet 2	02 CO2-vrije gascentrales
Subsidie duurzame energie-infrastructuur	€ 4.000	a bullet 3	03 Energie-infrastructuur
Vroeg fase opschaling energiedragers	€ 15.000	a bullet 4	04 Opschaling energiedragers
Maatwerk afspraken	€ 3.000	b	05 Maatwerk industrie/ Innovatie MKB
Subsidie toepassen van hybride warmtepompen	€ 900	c bullet 1	06 Verduurzaming gebouwde omgeving
Nationaal Isolatieprogramma	€ 3.350	c bullet 2	
Instrument verduurzaming maatschappelijke vastgoed	€ 2.750	c bullet 3	

Bovenstaande indeling van de begrotingsartikelen is ook in lijn met het advies dat de Algemene Rekenkamer (AR) op verzoek van u per brief op 21 juni heeft uitgebracht over de instellingswet. Daarbij heeft de AR aangegeven zich voor te kunnen stellen dat voor elk van de doelen een apart begrotingsartikel binnen het Klimaatfonds wordt ingesteld. Om de begroting zo navolgbaar mogelijk te maken wordt bestedingsdoel a opgesplitst in vier begrotingsartikelen. Dit komt overeen met hoe de uitwerking is voorzien. Per artikel zal één kwartiermaker aan de lat staan die zorg draagt voor de uitwerking middels een deelprogramma. De zes deelprogramma's samen vormen het meerjarenprogramma van het Klimaatfonds. Zo geven we ook gehoor aan het advies van de AR dat duidelijk wordt aangegeven wat de samenhang is tussen het meerjarenprogramma en de fondsbegroting.

Om vast te houden aan de twee bovengenoemde uitgangspunten én de adviezen van de AR op te volgen zullen er in totaal zes begrotingsartikelen worden ingesteld. De begroting zal er dan als volgt uitzien:

Vastgestelde begrotingsstaat van het Klimaatfonds voor het jaar 2023 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Vastgestelde begroting			
	Totaal	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Beleidsartikelen				
Beleidsartikel 01 Kernenergie				
Beleidsartikel 02 CO2-vrije gascentrales				
Beleidsartikel 03 Energie-infrastructuur				
Beleidsartikel 04 Opschaling energiedragers				
Beleidsartikel 05 Maatwerk industrie				
Beleidsartikel 06 Verduurzaming gebouwde omgeving				

Hoewel het een proeve van begroting betreft zal in de begroting al zoveel mogelijk informatie worden opgenomen over 2023. Per artikel zal worden toegelicht welke projecten middelen voor 2023 toegekend krijgen vooruitlopend op de instellingwet en waarom deze projecten urgent genoeg zijn dat niet gewacht kon worden tot de formele inwerkingtreding van het Klimaatfonds.

Bijlage

Als bijlage bij de begroting voor het Klimaatfonds zal een overzichtstabel worden weergegeven waarin wordt aangegeven op welk begrotingshoofdstuk de middelen van de toegekende projecten staan. Hierdoor blijven de middelen uit het Klimaatfonds navolgbaar.

Openstaande discussiepunten

Op donderdag 23 juni jl. heeft de directie FEZ gesproken over de proeve van begroting met de afdeling begrotingsbeheer (BBH) van het Ministerie van Financiën. Zij konden zich vinden in bovenstaand geschetste inrichting van de proeve van begroting van het Klimaatfonds. Op twee punten wordt nog discussie gevoerd. Allereerst over de voeding van het Klimaatfonds. Volgens artikel 2.11 van de Comptabiliteitswet (2016) is voeding via een departementale begroting noodzakelijk om een voordeling jaarsaldo ten gunste te brengen van de begroting van het fonds in het daarop volgende jaar. Er wordt nog bezien of hiervoor een nieuw artikel wordt aangemaakt op de begroting van EZK (zoals recentelijk is gebeurd voor de voeding van het Nationaal Groeifonds) of dat de voeding kan lopen via beleidsartikel 4 'Een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering'. Wij zullen u hierover later informeren. Ten tweede wordt er nog gesproken over de meerjarige weergave van de budgettaire tabel. In de departementale begroting loopt de meerjarige weergave tot en met jaar t + 4. De begroting van het Klimaatfonds kan hieraan vasthouden, of de meerjarige weergave doortrekken tot en met 2030, de horizonbepaling van het fonds. Kijkend naar de Rijksbegrotingsvoorschriften zijn beide opties mogelijk. De directie FEZ zal beide opties wegen en u op de hoogte stellen zodra hierover meer bekend is.